

Altinget

Filosof om veteranindsatsen: Myndigheder fægter i mørke

DEBAT 15. august 2020 kl. 5:00 |

Veteranproblematikken er så kompleks, at gængse værktøjer har begrænset virkning, skriver Ole Fogh Kirkeby. (Foto: Arthur J. Cammelbeeck/Altinget)

KRONIK: Danmark har siden 1948 udsendt 63.000 soldater i international tjeneste. Mange er vendt hjem med fysiske og psykiske skader. En effektiv hjælp til disse veteraner forudsætter et tværfagligt og tværsektorielt samarbejde, skriver filosof Ole Fogh Kirkeby.

Af Ole Fogh Kirkeby

Professor emeritus, dr.phil.

Lever det danske samfund op til sit ansvar over for veteranerne?

Der er gjort meget efter, at det for godt ti år siden blev besluttet at systematisere indsatsen over for veteraner med fysiske og psykiske skader. Den første veteranpolitik blev vedtaget af Folketinget i 2010, og året efter blev Forsvarets Veterancenter indviet.

Efterfølgende har flere kommuner vedtaget veteranstrategier og ansat veterankoordinatorer. Dermed er der lagt op til en styrkelse af samfundets indsats over for veteraner med fysiske og psykiske skader.

CITAT

Hvor effektiv har indsatsen over for målgruppen været? Opgaven er svær, og det er den af den grund, at det er vanskeligt at behandle psykiske lidelser.

Det nævnes ofte i debatten, at langt de fleste soldater kommer styrkede hjem, fordi de har gjort en forskel, som det udtrykkes. Der sættes ligefrem tal på: 90 procent har det godt, og det er flere end blandt normalbefolkningen.

Kommuner på svær opgave

Denne tilgang vægter den positive side af veteranlivet.

En knap så positiv tilgang er, at 10 procent af de hjemvendte ikke har det så godt. Det er mange våbenføre mænd og kvinder, der også har pårørende. Alle bliver mere eller mindre berørt af smertefulde eftervirkninger af en udstationering.

Kommunerne har myndighedsansvaret, men de ved ikke nødvendigvis, om en borger er veteran.

Derfor fægter de til dels i mørke. Det er svært at dosere hjælpen korrekt, når man ikke ved, hvad der er den dybereliggende årsag til en problemfyldt hverdag. Mange veteraner får derfor samme hjælp som andre udsatte borgere.

Veteranproblematikken er imidlertid så kompleks, at gængse værktøjer har begrænset virkning. Det er for det første vigtigt at finde ud af, om en borger er veteran, for det andet om vedkommende er motiveret til at ændre sit liv til det bedre. Hvis det er tilfældet, skal man for det tredje finde ud af til hvad og hvordan.

I den proces er det helt centralt, at veteraner får hjælp til at erkende, hvilken situation de står i. Først derefter bliver det muligt at motivere dem til at påtage sig ansvaret for deres liv.

Eksistentiel hjælp

Hjælpen må derfor være eksistentiel og ikke som nu opdelt i sektorer og fagområder, hvor nogle behandler sundheds- og psykiatriske problemer, andre tager sig af psykologiske og kognitive spørgsmål, og atter andre håndterer socialfaglige opgaver.

Når tilgangen er eksistentiel, bliver nøgleordet livsmestring. Genskabelse af skadede veteraners evne til at mestre deres liv forudsætter en helhedsorienteret - tværsektoriel og tværfaglig - indsats, fordi problemerne er komplekse. Det har ikke været den fremherskende måde at tænke og agere på i de ti år, der er gået, siden veteranpolitikken blev formaliseret første gang.

Veteranindsatsen i Region Syddanmark er et eksempel på, at det kan lade sig gøre at hjælpe veteraner via en tværfaglig og tværsektoriel tilgang baseret på velfungerende netværk og stærke relationer.

Veteraners nye civile mission

I Region Syddanmark bor mere end 7.900 veteraner. Mange kæmper med personlige og sociale problemer, der gør det svært for dem at vinde fodfæste på arbejdsmarkedet og i det civile liv.

Hvilken vej skal man gå, og hvordan opbygger man en ny civil identitet, når tiden i Forsvaret slutter?

Svaret findes i den netværkstilgang, som er udmøntet i et samarbejde mellem civilsamfundsorganisationer, offentlige myndigheder, private virksomheder og uddannelsesinstitutioner under navnet Veteranindsatsen, der støttes af Novo Nordisk Fonden.

Projektet supplerer den kommunale og nationale praksis på veteranområdet og ledes af Rådet for Psykisk Sårbarhed på Arbejdsmarkedet i samarbejde med Erhvervsskolen Tietgen, Foreningen Veteranhjem Odense, Haderslev Kommune, Nyborg Kommune og Odense Kommune.

Det er første gang, at der er etableret et så tæt samarbejde på tværs af fagområder og sektorer med det formål at hjælpe veteraner med særlige udfordringer:

Kommunerne, der har myndighedsansvaret, erhvervsskolesektoren, der udbyder relevante uddannelser som AMU og EUD, virksomheder, der tilbyder praktikophold og jobåbninger, samt civilsamfundet, som sikrer en indsats 24-7, for eksempel ved hjælp af mentorer, bisiddere og andre frivillige.

Næste artikel

Nordic Dialogue: Kommuner underfinansierer redningsberedskaber

Et meningsfuldt liv

Veteranindsatsens vision er, at psykisk skadede veteraner får et liv, der giver mening for dem. Målet er, at veteranerne bliver i stand til at mestre deres udfordringer og opnå et aktivt civilt liv med gode menneskelige relationer, uddannelse og job.

Midlet er inklusion af veteranerne i nye fællesskaber, anerkendelse af deres ressourcer og kompetencer samt udvikling af deres individuelle handleevne.

Det sker ved at etablere et fællesskab, som veteranerne kan se sig selv i. Fællesskabet giver tilhørsforhold og anerkendelse, som er grobund for livsmestring.

"At komme fra at ville kaste håndklædet i ringen og til nu, hvor jeg har fået blod på tanden og tør håbe på, at jeg med tiden kan komme lidt op i arbejdstid, er helt vildt. Min omgangskreds siger, at der er kommet ny gnist i mine øjne," fortæller en deltager i Veteranindsatsen.

Samarbejdet med veteranerne drejer sig om at styrke deres kernekompetencer i et fællesskab af ligestillede, hvor de føler sig anerkendt.

debat@altinget.dk

FAKTA

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning.

Alle indlæg hos Altinget skal overholde de presseetiske regler.

Debatindlæg kan sendes til debat@altinget.dk.

KARRIERE

[Se alle »](#)

Controller søges til Koncernstyring og Tilsyn i Udlændinge- og Integrationsministeriets departement

Frist: 24/08-2020 12:00

Generalsekretær til Dansk Ungdoms Fællesråd

Frist: 04/09-2020 12:00

Børne- og Undervisningsministeriet søger en kontorchef til Kontoret for Dagtilbud

Frist: 30/08-2020

TOP

Kommunikationsrådgiver i Dansk Institut for Partier og Demokrati (DIPD)

Frist: 17/08-2020 12:00

Københavns Kommune søger direktør der tør tage medansvar for 10% af Danmarks fremtid

Frist: 23/08-2020

Udviklingschef med drive til Slagelse kommune med potentiale

Frist: 21/08-2020

TOP

Afdelingsleder af HR, Løn og Personalejura i Odsherred Kommune (genopslag)

Frist: 17/08-2020

TOP

Afdelingsleder til Vejdirektoratets planlægnings- og myndighedsopgaver i Nordjylland

Frist: 30/08-2020

Er du stabschefen, der tænder på ledelse i en kompleks organisation?

Frist: 03/09-2020 12:00

Radikale Venstre søger Politisk Konsulent

Frist: 24/08-2020

Skatteministeriet søger kontorchef til central politisk stabsfunktion

Frist: 01/09-2020

Sekretariatschef til Styrelsen for Patientsikkerhed

Frist: 02/09-2020

TOP

Koncern Økonomi i Miljø- og Fødevarerministeriets departement søger teamleder til finanslovsarbejdet

Frist: 20/08-2020

TOP

Direkør i Næstved Kommune

Frist: 02/09-2020

TOP

GENETOR